

☒
☐
☐

Oppiaine	Liiketaloustiede, laskentatoimi	Päivämäärä	22.9.2006
Tekijä(t)	Kirsti Toivonen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	76
Otsikko	IFRS 2 -standardi ja optiohinnoittelumallit henkilöstöoptioiden arvostamisessa		
Ohjaaja(t)	KTL Asta Manner ja KTL Ulla-Maarit Valve		

Tiivistelmä

IFRS-standardeja noudattavien yhtiöiden on tullut kirjata 7.11.2002 jälkeen myöntämänsä henkilöstöoptiot kuluksi tuloslaskelmaan viimeistään 1.1.2005 ja sen jälkeen alkavilla tilikausilla uuden osakeperusteiset maksut (IFRS 2) -standardin perusteella. Esimerkiksi suomalaisille pörssiyrityksille tämä on tarkoittanut kulujen lisäystä tilinpäätöksessä, koska aiemmin on riittänyt optio-ohjelmien käsittely liitetiedoissa.

Tutkielman tarkoituksena on ymmärtää syvällisesti IFRS 2 -standardin tarkoitusperiä, soveltamista ja seurauksia. Lisäksi tavoitteena on analysoida optiohinnoittelumallien käyttöä henkilöstöoptioiden arvostamisessa. Tutkimusote on käsitteanalyttinen ja käsiteltävistä aiheista jäsennetään uudenlainen kokonaisuus, joka avaa kokonaisvaltaisen kuvan kansainvälisen tilinpäätösstandardiston mukaisesta henkilöstöoptioiden käsittelystä. Tutkimusmateriaalina on käytetty pääasiassa IFRS 2 -standardia ja sitä koskevia kannanottoja ja artikkeleja sekä yleisimpiä optiohinnoittelumallien teorioita ja niitä koskevia artikkeleja.

Optiohinnoittelumallit ovat tärkeässä roolissa henkilöstöoptioiden kuluksikirjaamisessa, koska henkilöstöoptioiden markkinahintojen puuttumisen seurauksena käypä arvo joudutaan useimmiten määrittämään optiohinnoittelumallien avulla. Käytetyimpiä näistä ovat binomi- ja Black-Scholes-malli. Binomimalli sopii henkilöstöoptioiden arvostamiseen yleensä paremmin kuin Black-Scholes-malli, koska se on joustavampi ja sen avulla voidaan paremmin ottaa huomioon henkilöstöoptioiden erityispiirteitä. Toisaalta mallin tehokas käyttö vaatii paljon dataa henkilöstön optiototeutuskäyttäytymisestä sekä laskentamallia koskevaa teknistä osaamista. Black-Scholes-mallin käyttö on yksinkertaista, mutta sen soveltaminen on suositeltavaa vain pienille ja eurooppalaisista optioista koostuville palkitsemisohjelmille.

Laskentamallien käyttäminen kulujen määrittämisessä on herättänyt kritiikkiä, koska mallien avulla saatujen tilinpäätöslukujen katsotaan johtavan tilinpäätösten luotettavuuden, ymmärrettävyyden ja vertailukelpoisuuden heikkenemiseen. Yrityksillä on harkintavaraa laskentamallien valinnassa sekä lähtötietojen estimoinnissa, mistä johtuen samansuuruiset optio-ohjelmat voidaan kirjata erisuuruiseksi eri yrityksissä. Mallien avulla saatavaa estimaattia työntekijän työpanoksen arvosta on kuitenkin pidettävänä parempana vaihtoehtona kuin optioita vastaavan työn jättämistä kokonaan pois tuloslaskelmasta.

Henkilöstöoptioiden kuluksikirjaaminen vaikuttaa negatiivisesti yritysten tuloksiin. Lisäksi uusi standardi aiheuttaa optio-ohjelmien tarpeellisuuden uudelleenarviointia ja sen myötä myös muiden palkitsemiskeinojen yleistymistä.

Asiasanat	IFRS 2 -standardi, henkilöstöoptio, käypä arvo, binomimalli, Black-Scholes-malli
Muita tietoja	